

Koffie rondbrengen

Mijn eerste stage is toegewezen, ik ga meelopen op een gesloten afdeling voor patiënten met een psychogeriatrische aandoening, zoals dementie. Toen ik dit nieuws ontving, riep dit meteen verschillende beelden in mijn hoofd op. Ik zag mensen die wanhopig tegen de deur bonzen, hopen om naar buiten te mogen, anderen die agressief waren en mensen die volledig onder de ontlasting zaten. Of ik hier nu echt naar uitkijk, weet ik nog niet zeker. Aangezien ik niemand in mijn directe omgeving heb die al in de zorg werkt, laat ik alles maar op me afkomen, in de hoop dat de werkelijkheid milder zal zijn dan mijn huidige gedachten.

's Morgens vroeg vertrek ik met de bus richting mijn stageplek. Het is een enorme verandering, want mijn wekker is nog nooit zo vroeg afgegaan: om vijf uur! Hoe ga ik dit volhouden, denk ik bij mezelf. Tijdens de busrit merk ik op dat ik niet de enige ben die al zo vroeg op is; er is al aardig wat verkeer op de weg en er zitten al veel mensen in de bus.

Eenmaal uitgestapt moet ik nog een klein stukje lopen voordat ik bij mijn stageplek ben, waar ik de komende tien weken vier dagen per week zal doorbrengen. Dit betekent dus dat ik ook vier dagen per week om vijf uur mijn wekker moet zetten. Ik probeer deze gedachten maar los te laten, want ik heb maar een doel voor ogen: kinderarts worden!

Wanneer ik bij de schuifdeuren aankom, merk ik dat ze niet automatisch opengaan. Ik kijk om me heen en zie een bel naast de deur. Ik druk erop en word begroet met: “Goedemorgen!” Ik geef mijn naam door en meld dat het vandaag mijn eerste stagedag is. De deur wordt geopend en er komt al iemand mijn kant op gelopen. Ze begroet me vriendelijk en stelt zich voor. Samen lopen we naar de afdeling waar ik zal werken. De deur zit op slot en kan alleen worden geopend met een plastic ding dat zij tegen een plaatje houdt. Ik leer later dat dit een druppel wordt genoemd.

Ik volg haar door de deur en zie aan mijn linkerkant een muur met een aantal deuren en tussenruimtes die op huiskamers lijken. Aan mijn rechterkant zie ik een gang met eveneens een muur met deuren en tussenruimtes. In het midden bevindt zich een open ruimte waar je naar boven kunt kijken naar een volgende verdieping die lijkt op de benedenverdieping, met in het midden een lift en een trap. Ik blijf de dame volgen terwijl ze me voorstelt aan de nachtdienst. Ik ben ruim op tijd, dus er is nog niemand van de dagdienst aanwezig. Te laat komen vind ik niet netjes en precies op tijd ook niet. Ik wil op de eerste dag natuurlijk wel een goede indruk achterlaten, vandaar dat ik eerder aanwezig ben.

Ik neem plaats en kijk rustig om me heen. Collega's van de nachtdienst maken nog even een rondje voordat ze bij mij komen zitten. Ze leggen me van alles uit, maar omdat alles zo nieuw is, blijft er maar weinig hangen. Langzaam komt de dagdienst binnen en gaan ze rustig achter een computer zitten om te lezen wat mij is uitgelegd, want de dossiers worden digitaal bijgehouden. Ik word gekoppeld aan een collega; ik leg uit waarvoor ik hier ben en zij legt uit wat we gaan doen en wat ze vandaag van mij verwacht. Die verwachtingen zijn laag; het is tenslotte mijn eerste dag in de zorg. Ze laat me vooral meelopen vandaag en als ik vragen heb, mag ik ze gerust stellen.

Al snel kom ik erachter dat mijn verwachtingen van de PG-afdeling niet helemaal kloppen. De bewoners zijn over het algemeen rustig. Ze wonen hier en krijgen ondersteuning in hun dagelijkse levensbehoeften. In de zorg wordt dit ook wel ADL genoemd. Sommigen hebben meer hulp nodig dan anderen. Sommigen liggen de hele dag in bed of zitten in een rolstoel, anderen hebben een psychiatrische aandoening, maar kunnen eigenlijk alles zelf, en weer anderen vergeten steeds alles. Dit zijn dus de dementerenden. Stuk voor stuk krijgen ze hulp op maat.

Op mijn eerste dag krijg ik al veel nieuwe indrukken. Alles wat ik tot nu toe heb geleerd op school, kan ik onder begeleiding de komende weken in de praktijk gaan toepassen. Helpen bij het wassen, aankleden, naar het toilet gaan, tandenpoetsen, je noemt het maar op. Alles wat je zelf in de ochtend doet, neem ik over van de bewoners die het zelf niet meer kunnen.

De dagen vliegen voorbij; ik leer in een paar dagen al ontzettend veel. Natuurlijk heb ik veel theoretische kennis opgedaan op school en een aantal praktijklessen, maar de echte praktijk is toch vaak net even anders.

Als stagiaire doe je ook een hoop klusjes, zoals incontinentiemateriaal bijvullen, ontbijt klaarmaken en rondbrengen. Koffierondes worden vaak gedaan door een stagiaire, omdat het personeel daar geen tijd voor heeft, of het minder belangrijk vindt. Een mooie taak voor een stagiaire dus. Dit zal waarschijnlijk altijd wel zo blijven, want de verantwoordelijkheid van de verpleegkundigen is groot en zij kunnen natuurlijk niet alles doen. Door personeelstekort zal dit alleen maar toenemen. Er worden te weinig verpleegkundigen opgeleid en de vergrijzing neemt ook toe.

Op een dag loop ik de koffierondes. Ik heb de helft van de bewoners al voorzien van een kop koffie. Ik begin een beetje te onthouden wat

iedereen drinkt en hoe ze het willen. Je moet goed opletten welke bewoner je wat mag geven; sommigen hebben namelijk een verhoogd risico op verslikken of mogen geen suiker vanwege diabetes. De bewoners die een vergrote kans hebben op verslikking krijgen koffie met vanillevla, waardoor het wat dikker is. Normaal zou je verdikkingsmiddel gebruiken, maar omdat de meeste bewoners dit niet lekker vinden, is er gekozen voor vanillevla en dit is goed ontvangen. Ik vind de geur van koffie zelf niet lekker, maar de geur van koffie met vanillevla ruikt heerlijk; het ruikt naar mokka. Andere bewoners blijven op hun kamer, dus ik loop met de koffiekar bij hen langs.

Ik klop netjes aan voordat ik de deur open bij een oude dementerende man. Meneer zit aan de andere kant van de kamer bij het raam, met zijn gezicht richting de deur in zijn rolstoel. Als ik de deur opendoe, kijkt hij mij recht in de ogen aan. Het eerste wat die man zegt is: "Hé, lekker geil nat kutje!" Mijn mond valt open van verbazing.

Drie seconden lang weet ik niks te zeggen. Ik ben in shock.

Het eerste wat ik zeg is: "Voor u geen koffie vandaag." Ik draai me om, loop weg en sluit netjes de deur achter me. Van verbazing begin ik te lachen; ik wist op dat moment niet wat ik met de situatie aan moest.

Tja, wat zou jij doen? Zou je het negeren en gewoon de koffie netjes neerzetten, of loop je net als ik weg?

Ik loop naar een van mijn begeleiders en vertel wat er zojuist is gebeurd. Ze schrikt, maar omdat ik het lacherig vertel, moet zij ook wel meteen lachen. Ze biedt haar excuses aan en vertelt dat deze man regelmatig foute opmerkingen maakt. "Door zijn dementie heeft meneer seksueel ontremd gedrag ontwikkeld, dit komt vaak voor. Velen vergeten dat seksualiteit bij het leven hoort, dat zal altijd zo blijven. Door dementie kan het karakter van iemand compleet ver-